

Liisa-Ly Pakosta

Justiits- ja digiminister 19.01.2025

info@just.ee

Arvamus karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsuse (nn nõusolekuseaduse VTK) kohta.

MTÜ Kodanikujulgus toetab nõusolekuseaduse jah-mudelit.

Eestile on vaja just jah-mudelit. Põhjendame, miks just jah-mudel on oluline.

Seksuaalvägivalda eristab muust seksuaalsest tegevusest seksuaalses suhtes olevate osapoolte konsensuse puudumine. Konsensust peab ka õiguses tõlgendama viisil, kus selle olemasolu pole vaikumisi eeldatud, vaid see on vabast tahtest väljendatud. Konsensuse väljaselgitamine on kõikide osapoolte võrdne kohustus ja selle põhimõttega on kooskõlas vaid jah-mudel.

Õigus seksuaalsele enesemääramisele on inimõigus, mille kaitsmine tuleb tagada karistusõiguslike vahenditega.

Jah-mudel annab seksuaalvägivalla ohvritele tõhusama kaitse.

Jah-mudel katab ka kõik muud olukorrad, kus vahekord oli vaba tahte vastane, näiteks kui vahekord saavutati majandusliku või psühholoogilise survestamise tulemusena või mistahes viisil, mis välistab vabast tahtest antud nõusoleku.

Jah-mudel on kooskõlas ühiskondlike hoiakutega ning nõusolekupõhise kaasaegse seksuaalharidusega.

Kaasaegne seksuaalkasvatus rõhutab juba aastaid, et tervete ja vägivallavabade seksuaalsuhete alus on osapoolte konsensus ja kommunikatsioon. Seega on jah-mudeliga kooskõlas hoiakud levinud juba aastaid Eesti hariduses.

Jah-mudel on täiel määral kooskõlas Istanbuli konventsiooniga.

Toetudes nendele argumentidele soovib MTÜ Kodanikujulgus, et VTK-s kõne all olevad sätted uuendataks nõusolekupõhiseks **jah-mudeli** vaimus.

Lugupidamisega

Haini Tammeoks; MTÜ Kodanikujulgus juhatuse liige